

JAARGANG 18

MEI 2021

NR. 5 - 192

R

ECHTSTREEKS

MAANDBLAD VOOR EVANGELISATIE EN GELOOFSOPBOUW

DEZE MAAND:

3 VAN DE REDACTIE

Geloof en werken bij Jakobus

4 DE ZEVEN ZEGENINGEN VAN HET BELOOFDE LAND

6 JAKOBUS EN DE WET

De wet van de vrijheid, en de koninklijke wet

6 DE BRIEF VAN JAKOBUS

Thema: het geloof zichtbaar maken

Trefwoorden in Jakobus 1

7 DE INSTELLING VAN HET PASCHA

Exodus 12 - Slot

De zeven Pascha's in het Oude Testament

9 WOORDSTUDIE

Smekingen, gebeden, voorbiddingen en dankzeggingen

Bidden is gewoon bidden, denken we misschien vaak. Maar het is toch wel interessant te zien dat Paulus meerdere vormen van bidden onderscheidt. Daarvoor is soms zelfs onder Schriftgetrouwe uitleggers weinig begrip. De woorden die hieronder aan bod komen, worden soms zonder blikken of blozen tot synoniemen verklaard – en dat zijn ze niet!

10 HET BOEK JESAJA

Deel 5 - De Heilige van Israël

11 IS ER DAN NIEMAND DIE MIJ BEGRIJPT?

Lessen uit 1 Samuël 1 en 2

12 DE ZEKERHEID VAN DE VERGEVING VAN ONZE ZONDEN

COLOFON

Doelstelling

'Rechtstreeks' is een maandblad voor evangelisatie en geloofsopbouw. De apostel Petrus schreef aan de gelovigen destijds: '...groeit op in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus' (2 Petr. 3:18). Vanuit de overvloed aan geestelijk voedsel in Gods Woord willen we graag op deze wijze iets uitdelen.

Digitaal magazine

'Rechtstreeks' is een digitaal blad, dat u gratis kunt ontvangen, wanneer u zich aanmeldt op:

<https://www.oudesporen.nl/>

Elf keer per jaar wordt dit blad als pdf gepubliceerd. Een pdf is met het programma **AcrobatReader®** (een gratis programma van Adobe) te lezen. Reeds gepubliceerde nummers van 'Rechtstreeks' zijn te downloaden op de site:

<https://www.oudesporen.nl/>

Redactie

Hugo Bouter; Ger de Koning; Gerard Kramer; Jan-Paul Spoor.

Verantwoording

Naast de verantwoordelijkheid die elke auteur heeft voor de artikelen die hij schrijft, is de redactie verantwoordelijk voor publicatie ervan. Dit houdt niet in, dat de redactie het noodzakelijkerwijs 100% eens is met alle gedachten die de auteur in zijn artikelen uit. De lezer wordt aangeraden te doen wat 1 Tessalonicenzen 5:21 ons leert.

Copyright

De meeste artikelen in dit blad zijn auteursrechtelijk beschermd. Verdere openbaarmaking en/of verveelvoudiging daarvan in welke vorm dan ook is slechts toegestaan na toestemming van de redactie.

Correspondentieadres

Gouwestraat 20
4388 RC Oost-Souburg Nederland
Telefoon: (0118) 467462
E-mail: info@oudesporen.nl

VAN DE REDACTIE

GELOOF EN WERKEN BIJ JAKOBUS

Hugo Bouter

Beste lezer,

Kunt u het zich voorstellen dat de Reformatie al 500 jaar achter ons ligt, en evenzo het begin van de Doperse beweging, die nog radicaler terug wilde gaan naar de Bijbelse wortels van het christendom? Maar het denkbeeld van een heersende kerk is ook in de eeuwen daarna heel lang vastgehouden, zodat we eigenlijk nu nog steeds moeten wennen aan het beeld van een lijdende en vervolgte kerk, dat Bijbels en historisch gezien veel juister is. Helaas hebben ook Luther en anderen zich schuldig gemaakt aan de verkeerde praktijken die door dit denkbeeld worden ingegeven, door o.a. de wederdopers – medechristenen – door wereldlijke overheden te laten vervolgen vanwege hun dooppraktijk.

Luther heeft zich zelfs kritisch uitgelaten over de brief van Jakobus, die hij 'een strooien brief' (d.i. stro-achtig en brandbaar) noemde, omdat deze teveel nadruk op de goede werken van de mens zou leggen. Achteraf kunnen we zien dat dit een groot misverstand is geweest. Terwijl het in de brief aan de Romeinen gaat om de rechtvaardiging door het geloof alleen, dus zonder werken van de wet, *tegenover God, de rechtvaardige Rechter*, gaat het in de brief van Jakobus om onze praktische rechtvaardiging tegenover de mensen om ons heen, juist door middel van werken van barmhartigheid die wij als gelovigen verrichten. Dit zijn

echter geen werken van de wet, om zich hierop te kunnen beroemen, maar juist werken van het *geloof* (Jak. 2:14-26). Het is een ander perspectief, een ander gezichtspunt.

Maar Jakobus doet zeker geen afbreuk aan de leer van de rechtvaardiging voor God door het geloof alleen, dus zonder onze menselijke prestaties, zoals wij die vinden in de brief aan de Romeinen. Jakobus toont ons dat het geloof zonder werken *dood* en *doelloos* is. Zoals het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder de bijbehorende werken dood. Het draait duidelijk om een waarachtig geloof, dat door de *liefde* werkzaam is – de liefde van God, die in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest Die ons gegeven is (Rom. 5:5). Jakobus noemt hiervan twee bijzondere voorbeelden: en wel het geloof van Abraham en dat van Rachab (Jak. 2:21, 25).

Waarom zijn deze voorbeelden zo bijzonder en zo bemoedigend? Het gaat om het betonen van waarachtige liefde tegenover God (1), maar ook tegenover de mensen (2); want ons geloof moet door de liefde werkzaam zijn. Dat is het onderwerp van Jakobus, en daarom citeert hij vooral uit Genesis 22 (zie Jak. 2:21). Het geloof van Abraham, waardoor hij in Genesis 15 al was gerechtvaardigd, bleek in de praktijk door de bereidheid om het liefste wat hij had aan God op te offeren; het was zijn ultieme geloofsdaad. In Romeinen 4 citeert Paulus met name Genesis 15:6, waar het gaat om het onvoorwaardelijke geloof van Abraham in Gods beloften. Dat is het geloof, zonder werken van de wet, waardoor wij voor Gods aangezicht gerechtvaardigd worden. Dit geloof werd uit zijn latere werken volmaakt, en het werd zodoende bevestigd voor de mensen (Jak. 2:22).

Rachab toonde waarachtige liefde voor Gods volk, door zich in te zetten voor de verkenners en hen langs een andere weg te laten vertrekken uit Jericho (Joz. 2 en 6). Maar dit was gegrond op een onvoorwaardelijk geloof in Gods beloften aan Zijn volk; zij vereenzelfde zich daarmee. Zij maakte ook gebruik van het redmiddel, dat haar werd aangeboden: het scharlakenrode koord, dat profetisch spreekt van voldoening door het bloed van Christus (vgl. Jes. 1:18). Er was bij haar dus een waarachtig geloof in Gods Woord, maar tevens waarachtige liefde en opoffering voor het volk van God. Zo werd zij zowel voor God als voor de mensen gerechtvaardigd.

Laten wij lering trekken uit deze beide voorbeelden voor de praktijk van ons geloofsleven. Veel zegen gewenst bij het lezen van dit nieuwe nummer van het blad Rechtstreeks.

Namens de redactie, Hugo Bouter

DE ZEVEN ZEGENINGEN VAN HET BELOOFDE LAND

Hugo Bouter

‘Want de HEERE, uw God, brengt u in een goed land, een land van beken, bronnen en diepe wateren, die in de dalen en op de bergen ontspringen’ (Deut. 8:7).

Het goede land

God had Zijn uitverkoren volk Israël gered uit Egypte en veertig jaar lang geleid door de woestijn. De Israëlieten moesten dit niet vergeten nu zij op het punt stonden Kanaän binnen te gaan, maar in liefde en gehoorzaamheid Hem blijven dienen, opdat zij ook in de toekomst konden leven onder Zijn gunst. Gods weldaden vroegen dankbaarheid van hen, maar ook gehoorzaamheid aan Zijn geboden. In zijn rede blikte Mozes terug op de zware woestijnreis, maar hij zag ook vooruit naar de intocht in Kanaän die voor de deur stond.

Die beide elementen vinden wij ook in Deuteronomium 8. Het is zowel een terugblik als een vooruitblik, zoals wij dat bijvoorbeeld kennen bij de overgang van het oude naar het nieuwe jaar. De Israëlieten stonden op de drempel van een nieuwe fase in hun bestaan. Enerzijds moesten zij heel de weg gedenken, waarop de Heere hen de afgelopen veertig jaar in de woestijn had geleid. Dat was met vallen en opstaan gegaan. Zij hadden zowel hun eigen boze hart als Gods goedheid leren kennen ‘in de grote en vreselijke woestijn, met vurige slangen en scorpioenen en dorstig land zonder water’ (Deut. 8:15). In ootmoed, afhankelijkheid en gehoorzaamheid moesten zij nu de Heere trouw blijven, met een voornemen van het hart in Zijn wegen wandelen en Hem vrezen. Anderzijds moesten zij zich ook voorbereiden op de intocht in Kanaän, omdat zij aan de vooravond stonden van de verovering van het Beloofde Land. Zij moesten de juiste houding tonen en een nederige gezindheid, opdat zij de rijke zegeningen van het land met een dankbaar hart uit Gods hand konden aannemen en zich niet zouden verheffen op hun eigen kracht om bezit te verwerven.

Het was inderdaad een goed land dat de Heere hun wilde geven. Na het verkennen van Kanaän sprak Kaleb zelfs over een ‘buitengewoon goed land’ (Num. 14:7). Helaas verspreidden de overige tien mannen een kwaad gerucht omtrent het land dat zij hadden verkend (Num. 13:32-33), zodat de Israëlieten het goede land versmaadden en weigerden op te trekken om het in bezit te nemen. Dit gebeurde vermoedelijk in het tweede jaar van de woestijnreis; en er zouden nog achtendertig jaren volgen, totdat de weerspannige strijders allemaal waren gestorven in de woestijn.

Mozes sprak in zijn rede tot de Israëlieten in de velden van Moab herhaaldelijk over ‘het goede land’ dat zij zouden

beërven (Deut. 1:35; 3:25; 4:21-22; 6:18). Het was een land, vloeiende van melk en honing (Deut. 6:3). Deuteronomium 8 gaat uitvoerig in op dit thema en beschrijft het goede land in contrast met de grote en vreselijke woestijn waardoor zij waren getrokken.

Een volheid aan zegen

Wij vinden hier een gedetailleerde omschrijving van het land waarin de Heere hen zou brengen. Het land was:

1. een goed land (vs. 7a, zo ook vs. 10b);
2. een land met beken, bronnen en diepe wateren (vs. 7b);
3. een land met tarwe en gerst, wijnstokken, vijgenbomen en granaatappels (vs. 8a);
4. een land met olierijke olijfbomen en honing (vs. 8b);
5. een land waarin men geen armoede zou lijden en aan niets gebrek zou hebben (vs. 9a);
6. een land waarvan de stenen ijzer waren en waarin men koper uit de bergen zou hakken (vs. 9b);
7. een land van lofprijzing vanwege de rijke zegen en overvloed die God hun schonk (vs. 10).

Het goede land kende dus een zénevoudige zegen. Mozes beschreef de rijkdom van het Beloofde Land in contrast met het woestijngebied, waarin Israël tot dusver had verkeerd. Hij begon met de watervoorziening, die de garantie was voor de vruchtbaarheid van het land (vs. 7b). Zodoende was het ook rijk aan kostelijke producten, zowel in de landbouw als de boomcultuur (vs. 8a). De rijkdom aan olijfolie en honing nam een aparte plaats in (vs. 8b). Men zou er dus niet in armoede brood eten, maar in rijkdom en overvloed (vs. 9a).

Aan dit alles werd nog toegevoegd dat de bodem ijzer- en kopererts bevatte (vs. 9b). Waarschijnlijk moeten wij dan denken aan het Overjordaanse, het noorden van het land en de Libanon (Deut. 3:11; 33:25; 2 Sam. 8:8; 1 Kon. 7:46). Dit beeld werd compleet gemaakt door de tekening van het dankbare volk, zoals het tot verzadiging toe zou eten en God zou prijzen voor al Zijn gunstbewijzen (vs. 10).

Het leven in het Beloofde Land zou een rijk gezegend leven zijn. Zo geeft Christus de Zijnen nu leven en overvloed, waarvoor wij Hem ook mogen danken en prijzen (Joh. 10:10). De zegen van het land Kanaän correspondeert met de overvloed aan zegen die de christen aantreft in de hemelse gewesten. Ja, dit erfdeel bekoort ons ook (vgl. Ps. 16:6). De vijandige machten in Kanaän zijn een beeld van de overheden en machten in de hemelse gewesten, die ons het bezit van het erfdeel willen ontzeggen (Ef. 6:10vv.).

De God en Vader van onze Heere Jezus Christus heeft ons met allerlei geestelijke zegen in de hemelse gewesten gezegend in Christus (Ef. 1:3vv.). Het is niet moeilijk in Efeziërs 1 ook zeven of zelfs nog meer zegeningen te ontdekken. Onze zegeningen houden verband met de kennis van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Onze positie als kinderen, zonen en erfgenamen is daarop gebaseerd. Dit zou ook bij ons moeten resulteren in grote dankbaarheid en lofprijzing jegens de Bron van alle zegen, zoals de apostel ook duidelijk aangeeft: Gezegend, of hooggelooft zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus!

Beken, bronnen en diepe wateren

Wij willen ons hier beperken tot het éérstgenoemde aspect van de zegen van het land, namelijk de watervoorziening. Het land was ruimschoots van water voorzien, God zorgde hiervoor. Het land Kanaän was niet zoals het land Egypte, waaruit de Israëlieten getrokken waren, dat na het zaaien kunstmatig moest worden bevochtigd met Nijlwater. In Kanaän moesten zij de zegen van *boven* verwachten, het land dronk water van de regen van de hemel. Daarvoor zorgde de Heere, want Zijn ogen waren bestendig daarop gericht, van het begin van het jaar tot het einde (Deut. 11:10-12).

Daarom moesten zij de zegen van Hem alleen verwachten, niet van de goden van de Kanaänieten. Dat waren natuur- en weergoden, waarvan men dacht dat ze de gang van de seizoenen beheersten en regen en vruchtbaarheid konden schenken (Deut. 8:19). De verering van de afgoden vond plaats onder elke groene boom (Deut. 12:2). Wanneer de Israëlieten de Heere met een volkomen hart zouden dienen, zou Hij de regen voor het land op zijn tijd geven, de vroege en de late regen, zodat zij koren en most en olie konden inzamelen. Zouden zij dat echter niet doen en zich tot de afgoden wenden, dan zou de Heere de hemel toesluiten, zodat er geen regen kwam en de bodem zijn opbrengst niet meer gaf (Deut. 11:13-17). Dan zouden zij weldra te gronde gaan in het goede land, dat de Heere hun had gegeven. Een bekend voorbeeld van een dergelijke tuchting hebben wij in de geschiedenis van Elia (1 Kon. 17:1).

Zoals al eerder uiteengezet zijn de waterstromen een beeld van de hemelse gave die wij als gelovigen hebben ontvangen: de Heilige Geest waarmee wij zijn gedrenkt (1 Kor. 12:13). De vroege regen spreekt van de uitstorting van de Geest op de Pinksterdag (Hand. 2), de late regen van de uitstorting van de Geest in de eindtijd (Zach. 10:1). Het is de Geest die het goede land dat wij als christenen hebben ontvangen, het terrein van onze zegen in de hemelse gewesten, voor ons ontsluit en vruchtbaar maakt. Als wij op deze 'akker' zaaien, zullen wij uit de Geest eeuwig leven oogsten (Gal. 6:8). Het eeuwige leven, de kostelijke vrucht van het goede land dat ons is toegezegd, is de kennis van – en de levensgemeenschap met – de Vader en de Zoon (Joh. 17:3).

Dat er sprake is van 'een land van beken, bronnen en diepe wateren', tekent de overvloed en de rijke werking van de Geest. Bij waterbeken moeten wij niet aan kleine, ondiepe wateren denken, maar aan rivieren en stromen. God 'bezoekt het land en verleent het overvloed, de beek van God is vol water' (Ps. 65:10-11).

Bronnen werden overal gevonden in het land, en wel daar waar het grondwater borrelend aan de oppervlakte kwam. De Geest is de Bron van levend water voor ons, dat opspringt tot in het eeuwige leven (Joh. 4:14). Bij de 'diepe wateren' gaat het om waterdiepten, watervloeden, afkomstig uit onderaardse waterreservoirs (vgl. de zegen van Jozef in Gen. 49:25 en Deut. 33:13). Hierbij kunnen wij denken aan 'de diepten Gods', de geheimenissen van de wijsheid van God, zoals die nu door de Geest zijn onthuld en vastgelegd in de geschriften van het Nieuwe Testament (1 Kor. 2).

Op bergen en in dalen

De wateren waren dus overal te vinden in het land, op de bergen en in de dalen. In de vlakten kwamen zij te voorschijn, maar ook op het gebergte (zie Ezech. 31:3-4). God geeft de Geest niet met mate (Joh. 3:34). Waar wij ons ook bevinden in het land van Gods belofte, overal stroomt er zegen. Het levende water ontspringt zowel in de dalen als op de bergen. Als wij de werking van de Geest niet kunnen bespeuren in ons leven, moeten wij de oorzaak daarvan allereerst bij onszelf zoeken. Wij kunnen de Geest bedroeven (Ef. 4:30), en Hem zelfs uitblussen of uitdoven (1 Tess. 5:19).

Verlangt u naar de vrije werking van de Geest in uw leven? Hij wil uw wensen vervullen en wel op elk terrein van uw leven. Een mooie illustratie daarvan vinden wij in het leven van Aksa, de dochter van Kaleb, in Richteren 1. Bij de verovering van de stad Debir, op de grens tussen het gebergte van Juda en de Laagte, werd zij de vrouw van Othniël en vroeg aan haar vader om een huwelijksgift. Zij wilde niet slechts een stuk land, maar ook waterbronnen erbij. Haar vader gaf haar wat zij begeerde: 'Toen gaf Kaleb haar de hoog- en de laaggelegen bronnen' (Richt. 1:15).

Het land was niet compleet zonder bronnen. Kaleb had zijn dochter een stuk bouwland gegeven, maar dat was niet genoeg. Om het dorre land vruchtbaar te maken, had zij ook waterbronnen nodig – zowel op het gebergte als in de dalen. Wij hebben ook geestelijke goederen en bezittingen ontvangen. Maar beseffen wij wel evenals Aksa, dat wij het niet kunnen stellen zonder bronnen van levend water, zonder de krachtige werking van Gods Geest? Kaleb gaf zijn dochter de hoog- en de laaggelegen bronnen. Dit is een prachtig beeld van wat God ons heeft geschonken, opdat wij vrucht zouden dragen voor Hem. De hooggelegen bronnen doen ons denken aan Christus in de heerlijkheid, die ons heeft bekleed met kracht uit de hoge. Wat een vreugde is het om Hem te zien met het oog van het geloof: de verheerlijkte Heere aan Gods rechterhand! Hoe voorziet Hij in al onze behoeften als de grote Hogepriester bij God en als Voorspraak bij de Vader! Hoe transformeert Hij ons leven, doordat wij naar Zijn beeld veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid!

De laaggelegen bronnen wijzen meer op de werking van de Geest hier beneden. Hij woont in ons op aarde en wil ons hart en leven vullen. Wat een stroom van zegen zal er in ons leven ontspringen, als wij ons steeds laven aan deze Bron, als wij handelen en wandelen in overeenstemming met de vrije werking van Zijn wil! Wat een vruchten zullen er ontspruiten aan het terrein dat aan onze zorg is toevertrouwd, als de levendmakende Geest onbelemmerd kan uitstromen in de dorre en dorstige grond om ons heen!

*Er komen stromen van zegen,
heerlijk, verkwikkend zal 't zijn:
op de valleien en bergen
zal er nieuw leven dan zijn.*

JAKOBUS EN DE WET

DE WET VAN DE VRIJHEID, EN DE KONINKLIJKE WET

Hugo Bouter

Jakobus 1:25; 2:8, 12

De volmaakte wet voor ons als christenen is de wet van de geestelijke vrijheid, d.i. de vrijheid van de vroegere heerschappij van de zonde en de kracht om tot Gods eer te leven en Hem alleen te dienen. Want de wet van de Geest van het leven in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde en de dood (vgl. Rom. 8:2-10). Er geldt een nieuw levensbeginsel voor de christen, namelijk het opstandingsleven van Christus Zelf, en er is een nieuwe Bron van leven en kracht, en wel de inwonende Heilige Geest van God in de gelovige.

In Galaten 5 wijdt de apostel Paulus een heel hoofdstuk aan de christelijke vrijheid en het wandelen door de Geest. Wij zijn geroepen om vrij te zijn, maar die vrijheid mag niet worden gebruikt als een aanleiding voor het vlees. Integendeel, wij moeten elkaar dienen door de liefde en

door de kracht van de Geest. Want de hele wet van Mozes wordt in één woord vervuld, in dit: 'U zult uw naaste liefhebben als uzelf' (Lev. 19:18; Gal. 5:13-14; vgl. Rom. 13:9-10).

Daarom spreekt Paulus in Galaten 6 over het vervullen van 'de wet van Christus', omdat wij in Hem en in Zijn werk volmaakte liefde en zelfovergave hebben gezien (Gal. 6:2). Dat is voortaan de leefregel voor hen die tot de nieuwe schepping behoren, en voor wie alle dingen nieuw zijn geworden in Hem (Gal. 6:15-16; Jak. 1:18). Die regel vraagt alles en zal ons alles kosten, omdat wij Christus navolgen.

Jakobus noemt deze volmaakte wet, die van de vrijheid, ook de *koninklijke* wet, omdat wij erfgenamen zijn van het koninkrijk van God, dat Hij beloofd heeft aan hen die Hem liefhebben (Jak. 2:5, 8). De koninklijke wet is niets anders dan anderen te dienen door de liefde. Die wet zal in het komende rijk van de Messias, de Heere der heerlijkheid, volmaakt worden gerealiseerd doordat de wet dan in ieders hart is geschreven. Koninklijk gedrag is niet heersen, maar dienen door de liefde. De wet van de vrijheid zal ons echter oordelen voor de rechterstoel van Christus, wanneer wij geen liefde en barmhartigheid hebben getoond in ons gedrag jegens anderen (Jak. 2:12-13).

*Vrijheid, zo te minnen,
die mijn banden slaakt!
Vrijheid, die van binnen
mij zo zalig maakt!*

Zangbundel Joh. de Heer nr. 469

DE BRIEF VAN JAKOBUS

THEMA: HET GELOOF ZICHTBAAR MAKEN

- in verzoeken (Jak. 1:2-18);
- in onze daden (Jak. 1:19-2:26);
- in onze woorden (Jak. 3:1-12);
- in ons karakter (Jak. 3:13-4:12);
- in onze levenshouding (Jak. 4:13-5:11);
- in ons gebedsleven (Jak. 5:12-20).

Vrij naar H.C. Mears

TREFWOORDEN IN JAKOBUS 1

- vreugde en verzoeking (vs. 2, 12-14).
- beproefdheid van het geloof (vs. 3).
- wijsheid (vs. 5).
- twijfel (vs. 6-8).
- de geringe en de rijke (vs. 9-11).
- leven en liefhebben (vs. 12).
- begeerte, zonde en dood (vs. 15).
- elke goede gave (vs. 17).
- de Vader der lichten (vs. 17).
- het woord van de waarheid (vs. 18).
- eerstelingen van Zijn schepselen (vs. 18).
- snel om te horen, traag tot toorn (vs. 19-20).
- het ingeplante woord (vs. 21).
- daders van het woord (vs. 22-23).
- de volmaakte wet van de vrijheid (vs. 25).
- ware godsdienst (vs. 26-27).

DE INSTELLING VAN HET PASCHA

EXODUS 12 - SLOT

John Ritchie

De ongezuurde broden

Hiermee was de maaltijd compleet. De betekenis van de ongezuurde broden vinden we in 1 Korintiërs 5, waar de apostel de gelovigen oproept alle zuurdeeg te verwijderen: 'Want ook ons Pascha, Christus, is geslacht. Laten wij daarom feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met ongezuurd brood van oprechtheid en waarheid' (vs. 7-8).

Zuurdeeg is in de Schrift altijd een beeld van kwaad, en wel van zulk kwaad dat een gelovige geleidelijk aantast, verontreinigt en de vitale delen van zijn christelijk leven vernietigt. De apostel Paulus spreekt over het zuurdeeg van slechtheid en boosheid en het zuurdeeg van wetticisme. Christus spreekt over het zuurdeeg van de farizeeën, dat is de huichelarij; het zuurdeeg van de sadduceeën, het rationalisme; en het zuurdeeg van Herodes, nl. wereldsgezindheid en politiek.

Als een gelovige die dingen toelaat in zijn leven, verhindert dat zijn gemeenschap met de Heer. Laten we dus waakzaam zijn, opdat we niet onder de invloed raken van de werking van het zuurdeeg, in welke vorm het zich ook mag voordoen. Ook in deze tijd kunnen we de dodelijke werking ervan volop waarnemen.

Een maaltijd van pelgrims

De houding waarin het Pascha gegeten werd, is ook van grote betekenis: 'En zo moet u het eten: uw middel omgord, uw schoenen aan uw voeten en uw staf in uw hand. U moet het met haast eten, het is Pascha voor de Heere' (Ex. 12:11). De Israëlieten stonden klaar om te vertrekken. Ze aten het Pascha als pelgrims, die vol spanning op het vertreksignaal wachtten. Ze stonden daar als vreemdelingen in een vreemd land, klaar om op weg te gaan naar hun vaderland.

Is dat werkelijkheid bij ons? We zingen wel eens dat we pelgrims en vreemdelingen zijn, maar is ons leven daarmee in overeenstemming? Geven we werkelijk gehoor aan de roepstem van de Heer? Zijn onze lendenen omgord en hebben we de pelgrimsstaf in de hand?

Het Pascha als gedachtenismaal

Het feest dat werd ingesteld in de nacht van Israëls verlossing was een blijvende inzet voor hen en voor hun nageslacht. Ze moesten steeds weer terugdenken aan de verlossing door het bloed van het paaslam. Ook na de

woestijnreis en de inbezitneming van het land dat vloeide van melk en honing moesten ze dit gedachtenismaal blijven houden.

Zoals alle typen wees ook het Pascha ongetwijfeld heen naar Golgota. Het was de herdenking van de verlossing uit Egypte in het *verleden*. Daarom kunnen we het vergelijken met de viering van het avondmaal, waarbij de christen terugdenkt aan het grote heil dat in het verleden voor hem tot stand is gebracht. Natuurlijk zijn er ook veel verschilpunten, want er is een groot contrast tussen wet en genade, tussen jodendom en christendom. De paasmaaltijd was de herinnering aan de verlossing van een aards volk, maar het avondmaal is de gedachtenis aan de verlossing en de roeping van een *hemels* volk van God. Het paasmaal werd gegeten door een volk dat in het vlees besneden was, maar het avondmaal is voor hen die naar de geest besneden zijn, die niet meer in het vlees maar in Christus zijn.

We willen ons nu eerst bezighouden met de oorspronkelijke instelling van het Pascha en de naleving van de voorschriften zoals ze door God waren gegeven. In het volgende hoofdstuk zullen we dan zien hoe het de duivel gelukt is een imitatie van de eredienst onder Gods volk in te voeren, maar ook hoe er op verschillende tijdstippen opwekkingen plaatsvonden en het Pascha weer op de oorspronkelijke wijze werd gevierd.

Geen menselijke instelling

Het was het Pascha van de Heere, en voor de Heere (Ex. 12:11). Het was één van de feestdagen van de Heere, één van de heilige samenkomsten die op de vastgestelde tijd moesten worden uitgeroepen (Lev. 23:4). Alleen Zijn Woord kon daarbij het richtsnoer zijn, en Zijn voorschriften moesten tot in eeuwigheid onderhouden worden. Zo is het ook met het avondmaal. Deze nieuwtestamentische maaltijd wordt 's Heren avondmaal genoemd (1 Kor. 11:20 HV). Het is niet het avondmaal van de gelovige, of het avondmaal van de kerk; en het moet niet worden gehouden volgens menselijke voorschriften. Het is het avondmaal van Hem, die nu tot *Heer* en tot Christus gemaakt is.

Daarbij hebben we dus alleen te luisteren naar Zijn wil en Zijn gedachten. Er is niemand die het recht heeft om eigen voorschriften te geven voor het avondmaal *van de Heere*. Hij heeft geen tussenkomst van mensen nodig om regels voor Zijn tafel en Zijn huis te geven. In de dagen van de omwandeling van de Heer op aarde was het paasfeest ook een feest van mensen geworden, een verstarde vorm. Menselijke tradities hadden Gods gebod krachteloos gemaakt, zodat het Pascha zijn oorspronkelijke karakter helemaal had verloren. Johannes noemde het een Pascha van de Joden (Joh. 2:13). Het was niet langer een feest van Jahweh, maar een feest van de Joden geworden. Hij kon Zijn naam niet meer eraan verbinden. Een namaakfeest kon Zijn goedkeuring niet wegdragen.

Dat is een ernstige les voor ons. Het is mogelijk om brood te breken en de drinkbeker te drinken, zonder dat het 's Heren avondmaal is. Het kan alleen Zijn avondmaal zijn, als Zijn gezag en Zijn Woord autoriteit hebben. Laten we dus oppassen voor puur menselijke tradities en regels aan Zijn tafel, en Hem alleen als ons Middelpunt erkennen.

Voor wie was het Pascha bedoeld?

Het was voor het hele volk van God, heel de gemeenschap van Israël (Ex. 12:47). Als men verontreinigd was of op een verre reis was, moest men het een maand later houden (Num. 9). Maar als een Israëliet het feest opzettelijk verzuimde, moest hij zelfs ter dood worden gebracht! Dat verzuim was even ernstig als het vieren van het feest in een toestand van onreinheid of met zuurdeeg. Dat is wel van belang in onze tijd, waarin men de onderlinge bijeenkomst soms zo gemakkelijk verzuimt. Als er in de tijd van de schaduwbeelden en een wereldlijk heiligdom al eerbied en ontzag nodig was om het Pascha naar Gods gedachten te vieren, hoeveel te meer is dit dan nu het geval met de viering van het avondmaal.

We leven in de tijd waarin de werkelijkheid, de vervulling van de typen gekomen is en we vrijmoedig tot God mogen naderen. Maar hierbij moeten we niet vergeten dat Jezus als *Heer* te midden van de Zijnen aanwezig is. Als een gelovige verontreinigd is door verbinding met het kwaad van buiten of door de werking van het vlees van binnen, moet hij in die toestand niet aanzitten aan de tafel van de Heer. In de gemeente van Korinte deden sommigen dat toch, en toen oordeelde de Heer hen door zwakte, ziekte en dood (1 Kor. 11:29-30). Ze verzuimden gebruik te maken van de voorzieningen die God had gegeven. Ze hadden zich eerst moeten reinigen door zelfoordeel en door belijdenis, zoals de onreine Israëliet het reinigingswater moest gebruiken om weer rein te worden (Num. 19).

Wie mochten er niet aan deelnemen?

Het Pascha was niet voor de huurling en de vreemdeling (Ex. 12:43-45). Zo is het avondmaal niet voor de onbekeerde, die van God vervreemd is. Hij staat op een afstand en heeft geen deel aan de voorrechten van Gods kinderen (Ef. 2). Er was ook geen onbekeerde aanwezig bij de instelling van het avondmaal door de Heer. Judas Iskariot ging namelijk vóór die tijd naar buiten (vgl. Matt. 26 met Joh. 13). En in het boek Handelingen lezen we dat de discipelen bleven volharden in de breking van het brood, en dat niemand van de anderen (d.i. van de onbekeerden) zich bij hen durfde voegen.

Helaas is dat nu totaal anders. Een onbekeerde heeft ook recht op het sacrament, als hij maar een lidmaat is. Velen beschouwen het avondmaal als een genademiddel, waardoor ze het heil deelachtig worden en geschikt worden gemaakt voor de hemel. Velen stellen niet de vraag of de avondmaalsganger opnieuw geboren is. Het zijn inderdaad huurlingen, mensen die hard werken voor het heil dat uitsluitend Gods *gave* is.

Waar moest het worden gevierd?

Het Pascha moest worden gehouden op de plaats die God aanwees. Toen Israël in het land Kanaän kwam, wees Hij een plaats waar Hij Zijn naam wilde doen wonen. Op die plaats moest de aanbieder zijn offers brengen en dáár moest hij ook het Pascha vieren (Deut. 16:5-6). Die plaats was Jeruzalem en daarheen gingen de stammen op, de stammen van de Heere (Ps. 122:4). Op de veertiende dag van de eerste maand was het volk van God bijeen in de stad van de grote Koning om het gedachtenismaal te vieren. Wat een prachtig gezicht was dit, en wat een bewijs van toewijding

aan Jahweh en gehoorzaamheid aan Zijn Woord!

Zo zien we ook de eerste discipelen bijeen in de naam van de Heer Jezus, om gehoor te geven aan Zijn verzoek: 'Doe dit tot Mijn gedachtenis'. Ze kwamen samen tot Zijn naam, en dat was hun enige vergaderplaats. Op de plaats die Hijzelf had aangewezen, vierden ze het avondmaal. Er waren toen niet allerlei kerken en sekten. Alle gelovigen kwamen bijeen op die éne plaats, om het éne feest te vieren.

Wannéér moest men het houden?

Het Pascha werd *eenmaal* per jaar gevierd, op de veertiende dag van de eerste maand. Dat was de tijd die door God was bepaald, en de Israëlieten zouden ongehoorzaam zijn geweest als ze het tweemaal per jaar hadden gedaan, of eenmaal in de twee jaar.

Voor de viering van het avondmaal hebben we geen uitdrukkelijke voorschriften, maar wel het voorbeeld van de discipelen die bijeenkwamen op de eerste dag van de week, de dag van Christus' opstanding (Joh. 20). En in Handelingen 20 lezen we dat de gelovigen op de eerste dag van de week vergaderd waren om brood te breken. In 1 Korintiërs 11 zegt de apostel Paulus: 'Want zo *dikwijls* u dit brood eet en de drinkbeker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, totdat Hij komt' (vs. 26).

Iemand die denkt dat eenmaal in de drie maanden of eenmaal per jaar wel *dikwijls* genoeg is, geeft heel weinig blijk van liefde voor de Heer en voor Zijn Woord. Voor zo'n handelwijze zou men beter de woorden 'zo *zelden* u dit doet' kunnen gebruiken. Maar toch is dat de gewoonte van duizenden belijders die zeggen de Heer toe te behoren. Moge Hij hun ogen openen voor een uitnemender weg!

We zien dus dat zowel de plaats als de tijd door de Heer was bepaald. Hij regelde de hele orde die voor dit gedachtenismaal gold. Hij bepaalde welke gasten er zouden aanzitten, en we weten dat Zijn gedachten nog steeds dezelfde zijn. Zijn wil is niet veranderd. Als we Hem liefhebben, zal het ook onze vreugde zijn om *Zijn* wil te doen!

DE ZEVEN PASCHA'S IN HET OUDE TESTAMENT

1. Het feest van de verlossing uit Egypte (Ex. 12).
2. Het tweede Pascha in de woestijn (Num. 9).
3. Het derde Pascha in het Beloofde Land (Joz. 5).
4. Het Pascha onder koning Salomo (2 Kron. 8).
5. Het Pascha onder koning Hizkia, met grote vreugde (2 Kron. 30).
6. Het Pascha onder het reveil van koning Josia (2 Kron. 35).
7. Het Pascha na de Babylonische ballingschap, in de herbouwde tempel (Ezra 6).

SMEKINGEN, GEBEDEN, VOORBIDDINGEN EN DANKZEGGINGEN

Gerard Kramer

Bidden is gewoon bidden, denken we misschien vaak. Maar het is toch wel interessant te zien dat Paulus *meerdere* vormen van bidden onderscheidt. Daarvoor is soms zelfs onder Schriftgetrouwe uitleggers weinig begrip. De woorden die hieronder aan bod komen, worden soms zonder blikken of blozen tot synoniemen verklaard – en dat zijn ze niet!

Verskillende soorten gebeden

Paulus onderscheidt in 1 Timotheüs 2:1 verschillende soorten gebeden, en daar moest (en moet) dus per keer goed over worden nagedacht. In welke situatie moet je voor mensen *smeken*? Dan is er toch echt iets bijzonders aan de hand, en daarover moet je wel geïnformeerd zijn. En wanneer is het beter in algemene zin te *bidden* en mensen ‘gewoon’ voor de troon van de genade te brengen (Hebr. 4:16)?

In welk specifiek geval doe je *voorbede*, ofwel treed je voor iemand tussenbeide? Dan is er sprake van een bijzondere situatie, waardoor je je genoodzaakt voelt biddend voor iemand in de bres te treden. Hierbij kan gedacht worden aan de manier waarop Abraham voorbede deed voor Lot en voor Sodom in Genesis 18:23-33. Dat was toch echt een worsteling in het gebed, waarbij Abraham op het scherpst van de snede als het ware met God onderhandelde en de nood voor God bracht.

Misschien vergeten we *één* optie nog wel het vaakst: de *dankzegging*. Het is goed de Heer te danken voor mensen, ook overheidspersonen, als ze handelen op een manier die goed is voor de christenen. Wanneer overheidspersonen, misschien wel omdat christenen voor hen gesmeekt, gebeden, of voorbede gedaan hebben, hun de vrijheid geven om samen te komen en om het evangelie vrij te verkondigen, mondeling en schriftelijk, dan is dat een reden om de Heer van harte voor hen te danken!

We gaan de verschillende woorden voor deze gebedsvormen nu bekijken.

Smekingen

Het woord ‘smekingen’ is Gr. *deèseis*, het meervoud van *deèsis*, dat in het Nieuwe Testament veel voorkomt, en zowel smekingen naar mensen als naar God toe aanduidt. In 1 Timotheüs komt het verder voor in hoofdstuk 5:5, en in 2 Timotheüs in hoofdstuk 1:3 (‘gebeden’). In Hebr. 5:7 is ‘gebeden’ vertaald, omdat het gevolgd wordt door het slechts daar voorkomende Gr. woord *hiketèriai*, dat uitsluitend ‘smekingen’ kan betekenen.

Het verwante werkwoord *deomai* wordt door Paulus gebruikt in Romeinen 1:10 (‘bidden’); 2 Korinthiërs 5:20 (‘bidden’); 8:4 (‘smeken’); 10:2 (‘verzoeken’); Galaten 4:12 (‘smeken’); en 1 Thessalonicenzen 3:10 (‘bidden’).

Gebeden

Dit woord, dat ook voorkomt in 1 Timotheüs 5:5, is de vertaling van het meer algemene woord *proseuchai*, het meervoud van *proseuchè*. Zie voor het in het Nieuwe Testament veel gebruikte verwante werkwoord ‘bidden’ (Gr. *proseuchomai*) hoofdstuk 2:8. Deze woordgroep betreft uitsluitend het bidden tot God, niet tot mensen. Met ‘aanbidden’ als eerbetoon aan God heeft dit niets te maken, hoewel commentatoren in de oudheid (Augustinus) en de moderne tijd (Ridderbos) dit hebben gedacht.

Voorbiddingen

Voor ‘vorbiddingen’ wordt het Gr. woord *enteuxeis* gebruikt, het meervoud van *enteuxis*, dat alleen in 1 Timotheüs 2:1 en in 4:5 (‘gebed’) voorkomt. Het is verwant met het Gr. woord *entunchanoo*, dat voorkomt in de betekenis van ‘zich wenden tot’ in Handelingen 25:24, en ‘bidden’ in de zin van ‘tussenbeide treden’ in Romeinen 8:27,34; 11:2 (‘aanklagen’, d.i. ‘tussenbeide treden ten nadele van’); Hebr. 7:25 (‘tussenbeide treden’).

Een *enteuxis* is in de papyri het woord voor een ‘verzoek’ of ‘verzoekschrift’, bijv. aan een koning, en *entunchanoo* duidt dan het ‘doen van een verzoek’ aan. De oorspronkelijke betekenis is ‘komen bij’, ‘ontmoeten’, ‘zich wenden tot’, ‘vragen’, vandaar ‘ten gunste van iemand bemiddelen’, en naar God toe: ‘bidden’, ‘tussenbeide treden voor’. Daarnaast gebruikt Paulus het versterkte Gr. werkwoord *huperentunchanoo*, letterlijk ‘sterk tussenbeide treden’, of ‘tussenbeide treden voor (= *huper*) in Romeinen 8:26.

Dankzeggingen

Voor ‘dankzeggingen’ wordt het Gr. woord *eucharistiai* gebruikt, het meervoud van *eucharistia*, d.i. ‘dankzegging’. Het komt in 1 Timotheüs voor in hoofdstuk 4:3, 4; verder in Handelingen 24:3 (‘dankbaarheid’); 1 Korinthiërs 14:16; 2 Korinthiërs 4:15; 9:11, 12; Efeziërs 5:4; Filippenzen 4:6; Kolossenzen 2:7; 4:2; 1 Thessalonicenzen 3:9 (‘dank’); Openbaring 4:9; 7:12. Hier in 1 Timotheüs 2:1 een verwijzing te willen zien naar de ‘eucharistie’, is volledig onjuist. Overigens heeft zelfs Augustinus in *Ep.* 149,2,16 deze vier gebedsuitingen ten onrechte verklaard als verwijzingen naar de respectieve onderdelen van de toenmalige eredienst.

HET BOEK JESAJA

DEEL 5 - DE HEILIGE VAN ISRAËL

Ger de Koning

Jesaja 9 - Een groot Licht

Verzen 1-4. We komen hier bij een hoogtepunt. Onze aandacht wordt gericht op de Koning-Messias, op Jezus, Die als een Kind wordt geboren en tegelijk de beloofde Immanuel is. Hij zal alle strijd en ellende beëindigen en een eeuwig koninkrijk oprichten dat gebaseerd is op recht en gerechtigheid. Hij is 'een groot licht' dat redding aanbiedt aan mensen die 'in duisternis' verkeren.

Dat is gebeurd bij de geboorte van de Heer Jezus en Zijn optreden in Israël (Matt. 4:12-16). Dit zal ook gebeuren als Hij op aarde terugkomt aan het einde van de Grote Verdrukking. Dan zal Hij Zijn aardse volk Israël bevrijden en zal er grote blijdschap zijn bij het overblijfsel.

Verzen 5-6. Deze verzen bevatten een van de rijkste beschrijvingen van Christus in het Oude Testament. De hoop van Israël begint met 'een Kind' in de kribbe. Dan wordt gezegd dat Hij als een *Zoon* is gegeven. Dat ziet op Zijn Godheid, waardoor Hij het recht heeft goddelijke macht uit te oefenen. Deze macht en kracht worden uitgedrukt in de constatering 'de heerschappij rust op Zijn schouder' (vgl. Matt. 28:18).

Zijn Naam is 'Wonderlijk' (vgl. Richt. 13:18) en 'Raadsman'. Hij is *wonderlijk* in Zijn Persoon en geeft *raad* aan alles en iedereen. Hij is ook de 'Sterke God', Die alles uitvoert wat Hij wil. Als de 'Eeuwige Vader' is Hij de oorsprong van alle dingen, alles komt uit Hem voort. In het Vrederijk regeert Hij voor iedereen zichtbaar als de Vredevorst. Aan Zijn heerschappij komt nooit een einde.

Gods toorn over Manasse en Efraïm

Verzen 7-11. De beloften van de verzen 5-6 worden gevolgd door verdere openlijke veroordelingen van het kwaad en waarschuwingen voor het aanstaande oordeel. Als een refrein lezen we telkens de uitdrukking: 'bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af; nog is Zijn hand [tegen hen] uitgestrekt' (Jes. 5:25; 9:11,16,20; 10:4). Vanwege de hardnekkige trots van Efraïm (de tien stammen), zal de HEERE Zelf vijanden tegen hen 'opzetten' en 'ophitsen', zodat die op hen afkomen (vers 10). Dat geldt ook voor Israël in de toekomst. Dan zal de koning van het noorden het land binnenvallen en grote verwoestingen aanrichten.

Verzen 12-16. Omdat het volk blijft weigeren zich tot de HEERE te bekeren en Hem te zoeken (vers 12), moet Jesaja voor de tweede keer zeggen dat de toorn van de Heere niet is afgewend en Zijn hand nog steeds in oordeel tegen hen is uitgestrekt (vers 16). Het oordeel is ditmaal *binnen* het volk, en het bestaat uit het wegnemen van hun politieke

en godsdienstige leiders. Het oordeel komt ook over 'hun jongemannen', de hoop en tegelijk de trots van de natie, en zelfs over 'hun wezen en hun weduwen', omdat ook zij de misleiders volgen (vgl. Ps. 68:6; 146:9).

Verzen 17-20. Hier wordt voor de derde keer een waarschuwing gegeven van Gods toorn. De profeet wijst op de goddeloosheid die Efraïm bedrijft, waardoor zij tevens hun eigen ondergang bewerken (vers 17). Eén van de oordelen waaraan de HEERE van de legermachten Zijn volk prijsgeeft, is dat van een burgeroorlog. De toepassing voor ons is dat een broedertwist door de Heere wordt toegelaten als kastijding van Zijn kant, omdat we Hem niet erkennen in ons leven. Als de relatie met Hem niet goed is, heeft dat altijd gevolgen voor de relaties tussen de leden van Zijn volk.

Jesaja 10

Verzen 1-4. Opnieuw wordt het kwaad duidelijk benoemd. Nu gaat het om de zonden van hen die de macht hebben om wetten uit te vaardigen. In die wetten schrijven ze onheil voor. In een toepassing voor vandaag zien we dat wettelijk wordt vastgesteld dat de evolutietheorie moet worden onderwezen op scholen, en dat voorlichting over homoseksualiteit op scholen verplicht wordt gesteld.

Het oordeel over Assyrië

Verzen 5-6. Na het hameren van de Heere op de zonden van Zijn volk komt plotseling het oordeel over Assyrië, het volk dat Hij als een tuchtroede voor Zijn volk heeft gebruikt. Hij doet dat omdat dit volk zijn eigen plannen in eigen kracht uitvoert en er niet aan denkt dat het een instrument in Gods hand is.

Verzen 7-11. Assyrië wil zoveel mogelijk volken wegvagen en uitroeien om zijn eigen gebied te vergroten en zijn heerschappij uit te breiden. In zijn grootheidswaan denkt hij nu Jeruzalem te kunnen inlijven. Voor hem is de God van Israël niet meer dan een afgod, ja, eigenlijk nog minder dan de afgoden van andere landen (vers 10; vgl. Jes. 36:19-20). Hij pocht erop dat hij alles aan zichzelf te danken heeft, Hij zegt snoevend: 'zoals ik gedaan heb', waarmee hij zichzelf tot een god verklaart.

Verzen 12-19. De koning van Assyrië beschrijft zichzelf als de onbetwiste heerser, tegen wie niemand het waagt zich te verzetten. Aan al dat snoeven maakt God een einde. In verschillende beelden laat Hij zien dat de koning van Assyrië niet meer dan een stuk gereedschap in Zijn hand is, dat doet wat Zijn uitgestrekte hand wil (vers 15). Als die wil is

uitgevoerd, zal Hij deze praatjesmaker oordelen.

Een rest wordt behouden

Verzen 20-23. Na het oordeel zal 'de rest van Israël', dat is het overblijfsel van het tienstammenrijk dat nog in verstrooiing is, naar Israël terugkeren. De vervulling hiervan vindt dan in de toekomst plaats.

Verzen 24-27. De Heere, de HEERE van de legermachten zegt tegen Zijn volk dat ze niet bang moeten zijn voor de Assyriërs (vers 24). Ze zullen wel komen en hen slaan, maar er komt na 'een klein moment' een einde aan de toorn van de HEERE tegen hen (vgl. Jes. 9:11,16,20; 10:4). Dan zal Zijn toorn zich tegen de Assyriërs richten (vers 25). Zo is het immers ook met de Egyptenaren gegaan? Die hebben

hen eerst ook verdrukt, maar daarna heeft Gods hand zich gekeerd tegen deze vijand van Zijn volk (vgl. Jes. 52:4). Zo zal het ook met Assyrië gaan.

Verzen 28-32. Hier wordt op een levendige manier de onstuitbare opmars van de vijand vanuit het noorden naar Jeruzalem beschreven. In de geest ziet de profeet dat de vijand via Efraïm het rijk Juda is binnengevallen.

Verzen 33-34. Vlak voor het moment dat de koning van Assyrië meent Jeruzalem in te nemen, verschijnt er iemand op het toneel met Wie hij geen rekening heeft gehouden. De profeet stelt de Assyrische macht voor als een woud met hoge bomen (vers 18) en plaatst hem tegenover 'de Heere, de HEERE van de legermachten', Die met vervaarlijke kracht deze 'statige [woud]reuzen' omhakt.

IS ER DAN NIEMAND DIE MIJ BEGRIJPT?

LESSEN UIT 1 SAMUËL 1 EN 2

Jaap Zwitser

Soms word ik geconfronteerd met onbegrip en ongevoeligheid. Niet altijd raakt het mij, maar er zijn momenten dat het mij wel raakt en innerlijk behoorlijk in verwarring brengt. Hoe komt het dat ik hier zo onevenwichtig op reageer, en welke weg moet ik bewandelen om van binnen weer rustig te worden en de harmonie in mijn leven terug te vinden?

Voor deze problematiek geeft de Bijbel aan Gods kinderen praktische voorbeelden uit het leven van andere gelovigen. Het eerste boek van Samuël begint met een voorbeeld van een huisgezin. Het is wel een bijzonder gezin: de vader heeft niet één, maar twee vrouwen. De vader heeft een prachtige naam, Elkana, en dat betekent: God de Schepper. Raar eigenlijk, dat Elkana niet leefde volgens de scheppingsorde van God, waarbij Hij aan de man niet meer dan één vrouw had toegekend.

Elkana leefde kennelijk in een tijd, waarin meerdere zekerheden op losse schroeven waren komen te staan. Neem bijvoorbeeld het gaan naar Silo om te offeren. Volgens het voorschrift van Deuteronomium 16:16 moest elke man driemaal per jaar voor het aangezicht van de Heere verschijnen, maar Elkana leek genoeg te nemen met eenmaal per jaar (1 Sam. 1:3). Een ander voorbeeld heeft te maken met de inrichting van de tabernakel. In het boek Exodus vinden wij geen aanwijzingen voor het plaatsen van een rustbank of een stoel. In de tijd van Elkana zat de priester Eli op een stoel bij de deurpost van de tempel van de Heere (1 Sam. 1:9). Wat lijkt de situatie van nu toch veel op de tijd van toen. Op godsdienstig en maatschappelijk terrein zien wij nauwelijks verschil.

De vrouwen van Elkana heetten Hanna en Peninna. Ook deze namen hebben een prachtige betekenis: Hanna betekent 'genade' en Peninna betekent 'parel'. Peninna had kinderen, maar Hanna had geen kinderen. Opmerkelijk genoeg had Elkana Hanna lief (ondanks het feit dat zij geen kinderen had), en dit wordt niet vermeld van Peninna. Hoe mooi had het leven in dit huisgezin kunnen zijn, leven met genade en een parel onder één dak! Maar de werkelijkheid was anders.

Na de introductie (1 Sam. 1:1-3) lezen wij een aantal schokkende zaken, die op Hanna een behoorlijke impact moeten hebben gehad:

- a. Op de dag dat Elkana ging offeren, gaf hij aan Peninna en aan al haar kinderen één deel van het offervlees, maar aan Hanna gaf hij een speciaal (mogelijk dubbel) deel, omdat hij haar lief had. Elkana bedoelde dit ongetwijfeld goed, maar het maken van onderscheid was beslist niet in het voordeel van Hanna;
- b. Peninna treiterde Hanna voortdurend, omdat zij geen kinderen had. Hanna moest al heel wat jaren dit treiterende gedrag van Peninna verdragen;
- c. Elkana zag wel dat Hanna veel huilde en niet at, maar hij ging erg ongevoelig met de situatie om. Hij deed het af met de vraag, of hij haar niet meer waard was dan tien zonen. Wat kunnen mannen toch ongevoelig zijn! Elkana zelf was toch niet de oplossing van Hanna's verdriet? Had Hanna niet veel meer gehad aan een troostende echtgenoot met een arm om haar heen?

Hanna is ten einde raad. Niemand begrijpt haar: Peninna niet, Elkana niet, niemand in haar directe omgeving tenminste. Hanna is bitter bedroefd en huilt onophoudelijk. Zij staat er helemaal alleen voor. Wat zou zij graag moeder willen zijn! Maar het is allemaal anders gelopen. In ons leven gebeuren die dingen ook. Iets waarop ik gehoopt had, gaat toch niet door; het loopt anders dan ik verwacht had en waarvoor ik gebeden had. Wat moeten wij doen, als alles anders loopt in ons leven? Waar moet ik heen met al mijn vragen, zorgen, problemen en verdriet? Wat doet Hanna? Zij geeft mij (ons) het goede voorbeeld: zij bidt tot de Heere, zij stort haar hart (ziel) uit voor Gods aangezicht.

Paulus adviseert ons hetzelfde in Filippenzen 4:6, waar we lezen: 'Weest in niets bezorgd, maar laat in alles, door

gebed en smeking met dankzegging, uw verlangens bekend worden bij God'. Als wij dat doen zoals Hanna, zal het leiden tot een merkbaar effect: 'De vrede van God, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten bewaren in Christus Jezus' (Fil. 4:7). Het is een geweldige ervaring als de vrede terugkeert in mijn onrustige hart. Wat ik vaak gezongen heb, is waar: 'Dikwijls derven wij veel vrede, dikwijls drukt ons zonde neer, juist omdat wij 't al niet brengen in 't gebed tot onze Heer'.

Zelfs bij de priester Eli ondervond Hanna onbegrip. Omdat Hanna bij zichzelf sprak en alleen haar lippen zich bewogen, maar haar stem niet te horen was, dacht Eli dat zij dronken was: 'Hoelang zult u zich nog dronken gedragen? Ontdoe u van de wijn!' Hanna legde hem uit dat zij zo lang gesproken heeft, omdat zij door zorg en smart gekweld werd, een diepbedroefde vrouw. Daarop antwoordde Eli haar positief: 'Ga in vrede, en de God van Israël zal u geven wat u van Hem gebeden hebt'.

Het gebed van Hanna werd gehoord én verhoord: Samuël werd geboren. Zijn naam betekent: van de Heere gebeden. Hanna doet vervolgens wat Deuteronomium 23:21 zegt over de geloften: 'Wanneer u de Heere, uw God, een gelofte gedaan hebt, mag u niet aarzelen die na te komen'. Na verloop van tijd brengt zij de kleine jongen bij de priester in Silo, in het huis van de Heere.

Hanna bezoekt haar zoon elk jaar (1 Sam. 2:19), en neemt telkens een bovenkleed voor hem mee. Zij weet als moeder precies welke maat hij een jaar later nodig heeft! Het bovenkleed past hem precies. Deze korte vermelding bevat voor mij (ons) een praktische les. Is wat ik meeneem (een geestelijke boodschap, een toespraak of een bemoedigend woord) wel passend voor anderen? Spreek ik over de hoofden heen, of is mijn taalgebruik te kinderlijk? Heb ik goed ingeschat tegen wie ik spreek? Hanna hield rekening met de groei van haar zoon. Wat een mooi voorbeeld!

Samuël kreeg nog drie broers en twee zussen (1 Sam. 2:21). Hanna werd dus de moeder van zes kinderen! In haar lofzang (in 1 Sam. 2:1-10) staat iets opmerkelijks. In vers 5 lezen wij: 'Zelfs de onvruchtbare heeft er zeven gebaard'. Waarom staat hier *zeven*? Hanna kreeg toch zes kinderen? Zonder het zelf te beseffen, spreekt Hanna hier profetische taal. Er is wel degelijk sprake van een Zevende in haar lofzang. In vers 10 staat: 'Hij zal Zijn Koning kracht geven en de hoorn van Zijn Gezalfde opheffen'. De Zevende, de Volmaakte: dat is Christus, de Gezalfde van God (Ps. 2:2 en Hand. 4:26).

Vader, ik dank U voor Hanna! Dank U dat zij mij herinnert aan het gebed en aan Uw vrede. Van binnen ben ik weer rustig geworden en de harmonie is teruggekeerd. Uw genade is ook voor mij genoeg, ook als mijn gebeden niet direct verhoord worden.

DE ZEKERHEID VAN DE VERGEVING VAN ONZE ZONDEN

1. 'Zo ver het oosten is van het westen, zo ver heeft Hij onze overtredingen van ons gedaan' (Ps. 103:12).
2. 'Want U hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen' (Jes. 38:17).
3. 'Ik, Ik ben het Die uw overtredingen uitdelg omwille van Mijzelf, en aan uw zonden denk Ik niet' (Jes. 43:25).
4. 'Want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken' (Jer. 31:34).
5. 'U zult al hun zonden werpen in de diepten van de zee' (Mi. 7:19).
6. 'Maria nu zal een Zoon baren, en u zult Hem de naam Jezus geven, want Hij zal Zijn volk behouden van hun zonden' (Matt. 1:21).
7. 'U zij dan bekend, mannen broeders, dat door Deze u vergeving van zonden wordt verkondigd' (Hand. 13:38).
8. 'En u, toen u dood was in de overtredingen en in de onbesnedenheid van uw vlees, u heeft Hij mee levend gemaakt met Hem, terwijl Hij ons alle overtredingen vergeven heeft' (Kol. 2:13).
9. 'Want door één offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt die geheiligd worden' (Hebr. 10:14).
10. 'Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam heeft gedragen op het hout, opdat wij, voor de zonden afgestorven, voor de gerechtigheid leven' (1 Petr. 2:24).
11. 'Ik schrijf u, kinderen, omdat de zonden u vergeven zijn ter wille van Zijn Naam' (1 Joh. 2:12).
12. 'Hem Die ons liefheeft en ons van onze zonden heeft verlost door (of: gewassen in) Zijn bloed, en ons gemaakt heeft tot een koninkrijk, tot priesters voor Zijn God en Vader, Hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheid! Amen' (Openb. 1:5-6).

